



Lausunto

17.9.2024

VN/2588/2024
VN/2588/2024-OKM-104

Valtiovarainministeriö

OKM lausunto - Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa arviomuistiosta, joka koskee kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamista ja ostolaskutietojen julkaisemista.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on asetettu lukuisia julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita ja esitetty toimenpiteitä julkisten hankintojen tietojohtamisen ja avoimuuden, julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen sekä viranomaistoiminnan ja markkinoiden toimivuuden edistämiseksi. Arviomuistiossa esitetään toimenpiteet hallitusohjelmassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää pyydettynä lausuntonaan seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) pitää lähtökohtaisesti kannatettavana hankintatietovarannon perustamista julkisten hankintojen kilpailutusten tehostamiseksi ja julkisten varojen käytön seurannan lisäämiseksi. Muistio sisältää kuitenkin useita ehdotuksia, jotka vaikuttavat lisäävän hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa hankintaprosesseissa. Huomioiden myös virastojen toimintamenoihin tällä hallituskaudella kohdistuvat säästöt jatkovalmistelussa tulisikin arvioida tarkemmin, mikä vaikutus hankintatietovarannolla on hankintayksiköille aiheutuviin kustannuksiin sekä hallinnolliseen taakkaan.

Arviomuistiossa olisi voinut tuoda selkeämmin esiin, millä tavoin kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto linkittyy nykyisiin julkisiin hankintoihin koskeviin tietopalveluihin, ja mikä niiden osalta uuden palvelun käyttöönoton myötä muuttuu.

OKM esittää arviomuistiossa esitetyistä toimenpide-ehdotuksista seuraavat huomiot:

Ehdotus 10; Ehdotuksen mukaan hankintayksiköt veloitettaisiin toimittamaan saapuneet tarjoukset tai erikseen määriteltävät tiedot tarjouksista viranomaistehtäviä ja tilastointitarkoituksia varten hankintailmoitukset.fi-palveluun. Tarjousasiakirjoihin sisältyy pääsääntöisesti salassa pidettäviä, esim. liikesalaisuuksiksi määriteltyjä osuuksia, joiden asiakirjakohtainen arviointi ennen tietovarantoon luovuttamista aiheuttaisi merkittävää työtä tarjouksia käsitteleville hankintayksiköille. Hallinnollisen taakan vähentämiseksi OKM pitäisi parempana vaihtoehtona, että hankintatietovarantoon vietäisiin automaattisesti vain tarjouksia koskevia erikseen määriteltyjä metatietoja.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Ehdotus 12: Ehdotuksen mukaan EU-kynnysarvot ja kansallisen kynnysarvon ylittävän hankinnan sekä suoraankintaa koskevan jälki-ilmoituksen tekemättä jättämisestä tulisi säätää hankintayksiköille myöhästymis- tai seuraamusmaksu tai muu sanktio. OKM pitäisi parempana vaihtoehtona sitä, että jälki-ilmoitusten tekoa edistämistä edistettäisiin esim. automaattisten muistutusviestien tai muun viestinnän keinoin.

Ehdotus 15: Puitejärjestelyä käyttäville hankintayksiköille tulisi arviomuiston mukaan säätää velvoite ilmoittaa puitejärjestelyn sisäisistä hankinnoista julkaisemalla hankintailmoitukset.fi-palvelussa ilmoitus, jossa se ilmoittaa keskeiset hankinnan tai toimitajavalinnan tulokset. OKM ei pidä ehdotusta kannatettavana, koska se lisäisi hallinnollista taakkaa.

Ehdotus 16: Hankintalain mukaisille hankintayksiköille tulisi säätää velvoite toimittaa hankintatietovarantoon tai muuhun keskitettyyn sopimusrekisteriin erikseen määriteltäviä tietoja hankintalain soveltamisalassa ja sen ulkopuolella oleviin hankintoihin liittyvistä hankintasopimuksista. Esimerkiksi OKM:n omista hankinnoista pienhankinnat muodostavat kappalemääräisesti selvän enemmistön. Ministeriöiden käytössä olevaan Vahva-asianhallintajärjestelmään viedyt sopimustiedot eivät ole rakenteisessa muodossa, jolloin sopimustietoja ei saada siirrettyä rajapintojen kautta hankintatietovarantoon. Tämä tarkoittaisi, että sopimustiedot tulisi kerätä yksitellen. Ehdotus vaikuttaisi lisäävän merkittävästi erityisesti pienhankintoihin kuluva työtä.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Hallitusneuvos

Juho-Antti Jantunen

Liitteet

Jakelu VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi

VN/2588/2024-OKM-104

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: